

Sygn. akt IX U 650/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2015 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Maria Konieczna
Protokolant:	Iwona Porwoł

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2015 r. w Rybniku

sprawy z odwołania P.P.U.H. (...) Sp. z o.o. w Ż. przy udziale zainteresowanego K. P. (P.) i z odwołania K. P. (P.) przy udziale zainteresowanej P.P.U.H. (...) Sp. z o.o. w Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu

na skutek odwołania P.P.U.H. (...) Sp. z o.o. w Ż. i K. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 15 lutego 2013 r. Znak: (...)

oddala odwołania.

Sędzia

Sygn. akt. IX U 650/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.02.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że K. P. jako pracownik u płatnika składek PPUH (...) Spółka z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu w okresach od: dnia 03.12.2007r. do dnia 15.09.2009r., od dnia 19.10.2009r. do dnia 02.12.2009r. i od dnia 27.02.2010r. do dnia 30.11.2010r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji K. P., w ramach umów o dzieło zawartych z powołaną Spółką, został zobowiązany do wykonywania szalunków oraz prac pomocniczych i porządkowych. Prace te były wykonywane na terenie spółki, pod

nadzorem szefa produkcji, kierowników i laborantów, którzy codziennie kontrolowali jakość i ilość wykonywanej pracy, na ogół od poniedziałku do piątku, w systemie trzyzmianowym, w godzinach wyznaczonych przez kierownika.

Wskazywane okoliczności, dodatkowo zatrudnienie przez kilka miesięcy, dotyczące wykonywania pracy czynią usprawiedliwionym twierdzenie, iż realizacja zobowiązania umowy o dzieło dokonywała się w sposób znamionujący stosunek pracy, praca wykonywana przez K. P. miała cechy stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 kodeksu pracy i stąd organ rentowy objął K. P. ubezpieczeniami jak w zaskarżonej decyzji jako pracownika.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł płatnik składek PPHU (...) Spółka z o.o. w Ż. oraz K. P. wnosząc o jej zmianę.

Odwołująca się Spółka w uzasadnieniu odwołania podniosła, że K. P. w latach 2007-2010 świadczył na rzecz Spółki usługi na podstawie umów o dzieło. Podkreśliła, że podnoszona przez organ rentowy okoliczność zatrudnienia K. P. przez kilka miesięcy jest bez znaczenia dla kwalifikacji prawnej umowy wiążącej go ze Spółką, gdy obowiązujące przepisy nie przewidują żadnych ograniczeń czasowych wykonania dzieła przez wykonawcę. Termin wykonania dzieła należy do tych elementów umowy, które strony mogą swobodnie kształtować, strony zawierając umowę o dzieło ustalają termin jego wykonania.

Odwołujący się K. P. w uzasadnieniu odwołania podniósł, że w okresach wskazanych przez organ rentowy zawierał z odwołującą się Spółką umowy o dzieło, które określały dzieło, jakie ma wykonać, wykonywał je samodzielnie, nie wykonywał tych umów pod kierownictwem lub nadzorem zarządu, czy pracowników spółki, którzy sprawdzali jedynie czy wykonywane przez niego dzieła spełniają określone wymagania. Odwołujący się wskazał nadto, że okres, na jaki zawierał umowy o dzieło wynikał z uzgodnionego ze Spółką czasu niezbędnego dla wykonania umówionego dzieła.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd połączył sprawy do łącznego rozpoznania. Odwołujący się w sprawach tych występowali wzajemnie jako zainteresowani.

W wyniku rozpoznania sprawy tut. Sąd wyrokiem z dnia 14 marca 2014r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdził brak podstaw do ustalenia, że K. P. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu w okresach od dnia 3 grudnia 2007r. do dnia 15 września 2009r., od dnia 19 października 2009r do dnia 2 grudnia 2009r. i od dnia 27 lutego 2010r. do dnia 30 listopada 2010r.

Na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od tegoż wyroku Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 7 maja 2015r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę tut. Sądowi do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny podniósł, iż zeznania świadka S. S., który nie nadzorował prac odwołującego się K. P. (ani też nie zawierał z nim umów w imieniu spółki) oraz zapisy spornych umów, przy biernej postawie odwołujących się stron nie stanowią dostatecznej podstawy do stanowczego rozstrzygnięcia niniejszego sporu, wbrew odmiennemu stanowisku sądu I – szej instancji, mając na uwadze, że obie strony spornych umów przyznają, iż odwołujący się K. P. uczestniczył w jednym z zasadniczych i podstawowych etapów produkcji odwołującej się Spółki, co wymaga wyjaśnienia z jakich przyczyn czynności te nie były wykonywane przez pracowników Spółki o takim profilu działalności.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że wydanie wyroku w sprawie w istocie wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, w szczególności w sytuacji dysponowania aktami kontroli przeprowadzonej przez organ rentowy (powołanymi przez Sąd I-szej instancji jako dowód w sprawie, a faktycznie nie załączonymi do akt sprawy) Sąd oceni ewentualną potrzebę ponownego przesłuchania świadka S. S., przesłuchania w takim charakterze Ł. S. (1) i rozważy, czy odwołujący się K. P. w spornych okresach istotnie samodzielnie wytwarzał w określonym czasie konkretne, zindywidualizowane działa o charakterze materialnym w rozumieniu art. 627 i następnych kodeksu

cywilnego, czy też pod kierunkiem kierowników (mistrzów i laborantów) wykonywał swoje czynności w warunkach, o których mowa w art. 22 kodeksu pracy, co winno skutkować objęciem obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi po myśli art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Odwołujący się K. P. w spornym okresie od: 03.12.2007r. do 15.09.2009r., od 19.10.2009r. do 02.12.2009r. i od 27.02.2010r. do 30.11.2010r. zawarł z odwołującą się Spółką 35 umów o dzieło w ramach których został zobowiązany do samodzielnego wykonania różnego rodzaju szalunków budynków (budów każdorazowo skonkretyzowanych w tych umowach): słupów, stropów, ścian oporowych, także innych – np. wag samochodowych. Część umów dotyczyło wykonania prac pomocniczych przy wykonywaniu szalunków jw. lub przy produkcji elementów budowlanych. Umowy te określały ilość wymaganej do wykonania pracy przez wskazanie liczby elementów (kompletów), które odwołujący miał wykonać. Umowy zawierane były na wskazany w nich okres, w większości obejmujący 1 miesiąc, z przerwami przypadającymi na dni wolne od pracy, określony był termin wykonania szalunków - zmianie ulegała ilość kompletów do wykonania, w zależności od rodzaju szalunku.

Wynagrodzenie przewidziane w poszczególnych umowach o dzieło było różne.

Ustalono, że zapłata ryczałtowego wynagrodzenia nastąpi w terminie do 10 następnego miesiąca po ustalonym terminie zakończenia pracy, w terminie płatności wynagrodzeń dla pracowników.

W razie niewykonania szalunków w terminie przewidziano karę umowną za każdy dzień zwłoki.

Odwołujący się K. P. realizował umowy, wykonywał formę szalunku samodzielnie, w oparciu o konkretny rysunek techniczny, który otrzymał do wglądu.

Pracę wykonywał na terenie odwołującej się Spółki, na ogół od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Spółki, co najmniej w wymiarze 8 godzin dziennie, również w systemie dwuzmianowym, pod nadzorem kierowników, majstrów, laborantów odwołującej się Spółki, którzy dokonywali pomiarów szalunku dla ustalenia, czy wykonano go prawidłowo, zgodnie z rysunkiem.

Odwołująca się Spółka prowadziła ewidencję czasu pracy - odnotowywała godziny wejścia i wyjścia na i z terenu spółki wszystkich osób świadczących pracę, w tym odwołującego się K. P. jak również innych osób świadczących pracę na podstawie umów o dzieło.

Odwołująca się zawarła liczne umowy o dzieło z innymi osobami w okresach przypadających na sporne dla odwołującego się K. P., których przedmiot był tożsamy z umowami zawartymi z odwołującym się K. P. i co do, których realizacja następowała w ten sam sposób.

Odwołująca się Spółka zawarła takie umowy między innymi z Ł. S. (2) w okresach tożsamych z okresami spornymi w stosunku do odwołującego się K. P..

W stosunku do Ł. S. (2) wydana została decyzja przez organ rentowy stwierdzająca, iż podlega ona obowiązkowo wskazanym ubezpieczeniom jako pracownik u odwołującej się w niniejszym postępowaniu Spółki, gdy zawarte umowy o dzieło miały charakter umowy o pracę, bo miały cechy stosunku pracy.

Na skutek odwołania się Ł. S. (2) i odwołującej się Spółki tut. Sąd wyrokiem z dnia 24 września 2013r. zmienił powołaną decyzję stwierdzając, iż Ł. S. (2) nie podlega obowiązkowo wskazanym ubezpieczeniom, bo zawarte umowy w ocenie Sądu mają faktycznie charakter umów o dzieło w rozumieniu art. 627 kc.

Na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. od tegoż wyroku Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 18 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt III AUa 3515/13 zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołania.

Powyższe ustalił Sąd na podstawie akt organu rentowego, w tym akt przeprowadzonej kontroli w odwołującej się Spółce, zawartych umów o dzieło k. 22 – 25 i k. 38 – 73, przesłuchania świadka S. S. k. 105 akt (cz.n. 00:02:24 do 00:18:21), k. 169 akt (cz.n. 00:18:18 do 00:56:27), akta tut. Sądu IX U 462/13.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia kwalifikacji prawnej spornych umów zawartych pomiędzy odwołującymi się, a mianowicie czy były to umowy o dzieło, czy też – jak to ostatecznie przyjął organ rentowy w decyzji zaskarżonej - umowy o pracę.

Zgodnie z art.627 kc przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości indywidualnie oznaczonego rezultatu.

Cechy stosunku pracy określa art. 22 §1 kp, zgodnie z którym przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, pozwala na przyjęcie, iż zawarte pomiędzy odwołującymi się sporne umowy były umowami o pracę, gdy ich wykonanie polegało na wykonaniu pracy określonego rodzaju w miejscu i czasie wyznaczonym przez odwołującą się Spółkę, pod nadzorem ze strony pracowników Spółki, za wynagrodzeniem w terminie płatności wynagrodzenia dla pracowników Spółki.

Za takim przyjęciem przemawiają zeznania słuchanego w sprawie świadka S. S., korelujące z przedłożoną dokumentacją, w szczególności z ustaleniami postępowania w ramach przeprowadzonej u odwołującej się Spółki kontroli będącej podstawą wydania zaskarżonej decyzji.

W toku tej kontroli słuchane były inne osoby, z którymi w okresie przypadającym na sporny dla odwołującego się K. P., zawierane były tożsame w swej treści umowy o dzieło, w tym słuchana była Ł. S. (2).

Słuchany był również S. S., świadek w niniejszym postępowaniu, szef produkcji odwołującej się spółki.

Osoby te potwierdziły wykonywanie pracy określonego rodzaju, w sposób ciągły, wykonywanie powtarzalnych czynności na terenie odwołującej się Spółki, w wyznaczonym przez nią miejscu i czasie, w systemie dwuzmianowym, co najmniej 8 godzin, prowadzenie ewidencji czasu pracy, nadzór ze strony pracodawcy, tj. odwołującej się Spółki – jej pracowników.

Odwołujący się w niniejszym postępowaniu nie wykazali okoliczności przeciwnych, gdy odwołująca się Spółka, ani w toku pierwotnego rozpoznania sprawy, ani też powtórnego nie wskazała osoby, która może być przesłuchana za odwołującą się, mimo wezwania jej przy powtórnym rozpoznaniu sprawy do wskazania osoby, która może być przesłuchana za stronę odwołującą się pod rygorem pominięcia takiego dowodu, a odwołujący się K. P. w obu postępowaniach nie stawiał się na posiedzenia wyznaczone w celu przesłuchania go w charakterze strony mimo, iż został każdorazowo wezwany pod rygorem pominięcia takiego dowodu.

W okolicznościach powołanych powyżej zawarcie umów nazwanych umowami o dzieło, przerwy w ich wykonywaniu, przewidziana kara umowna nie stanowią dostatecznej podstawy do przyjęcia przeciwnego, gdy wola stron stosunku prawnego nie może decydować o jego charakterze prawnym, jeżeli okoliczności faktyczne wskazują, że w rzeczywistości nie odpowiada on definicji ustawowej, dla ustalenia, czy dany stosunek jest umową o dzieło, czy umową

o pracę, jak w niniejszym postępowaniu, decydujące znaczenie ma ustalenie cech tych stosunków kolejno z uregulowań art. 626 kc i art. 22 § 1 kc.

W takiej sytuacji Sąd uznał twierdzenia przeciwne, do ustaleń ZUS dla celów zaskarżonej decyzji, obu odwołań za gołosłowne i oddalił odwołania jako bezzasadne z mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc uznając za słuszne objęcie odwołującego się K. P. jako pracownika odwołującej się Spółki obowiązkowymi ubezpieczeniami jak w zaskarżonej decyzji, za okresy wskazane w decyzji, z mocy art. 83 ust. 1 pkt. 1, art. 68 ust. 1 pkt. 1 litera a, art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt. 1, art. 36 ust. 1, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 205 poz. 1585 z późn. zm.), tj. uregulowań powołanych w zaskarżonej decyzji.

Oddalając odwołania Sąd miał na uwadze również orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Katowicach w sprawach o zbieżnym przedmiocie sporu, w szczególności orzeczenie dotyczące Ł. S. (2), którą łączyły z odwołującą się Spółką tożsame umowy o dzieło z umowami zawartymi z odwołującym się K. P., zawarte na te sam okresy, realizowane na tych samych zasadach.

Zaznaczyć należy, iż Sąd pominął dowód z przesłuchania świadka Ł. S. (2) wobec złożenia przez nią zeznań w toku postępowania kontrolnego przed ZUS-em i przed tut. Sądem w sprawie dotyczącej jej osoby powołanej powyżej, a nadto, iż wobec bierności odwołujących się powołanej powyżej Sąd pominął dowód z ich przesłuchania w charakterze stron.

Sędzia: